

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „Неофит Рилски”

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Мария Кирилова Баева,
СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ ”Св. Климент Охридски”, ФНОИ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика, докторска програма “Теория на възпитанието и дидактика (Ранно чуждоезиково обучение)”

Автор: МАРИЯ РУМЕНОВА МЛАДЕНОВА

Тема: ИНТЕНЗИВНИ МЕТОДИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕКСПРЕСИВНАТА РЕЧ В ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК В 4-ТИ КЛАС

Научен ръководител: Доц. Д-р МАРИАНА БАЛАБАНОВА

Становището е изготвено съгласно заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 118 от 19.01.2024 г.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Трудът е посветен на актуален и относително нов в методиката на обучение по чужд език проблем. Изследването е насочено към търсене и експериментирание в условията на българската образователна система на интензивни методи за развитие на експресивната реч в обучението по английски език в 4-ти клас.

Изследването в дисертацията е научно издържано и показва познаването на основните теоретико-експериментални параметри по темата.

Добре проучени и анализирани са много и разнообразни литературни източници – теории, методики на обучение, педагогическа практика и др. В изследването се вижда личното мнение и оценката на докторантката по всички педагогически и методически проблеми.

Дисертационният труд е в обем от 250 стандартни страници с разнообразни приложения. Посочени са 118 източника на български език и латиница,

включително и 18 интернет източници. Изследването е добре илюстрирано с диаграми, таблици, схеми, изображения и фигури.

Основният фокус на проучване и анализ е насочен към създаване и експериментално апробиране на интензивни методи за развитие на експресивната реч в обучението по английски език в училище.

Хипотезата, целта и задачите на изследване са добре формулирани и структурирани. Много добре е построена и организирана методиката на изследване. Тя позволява да се постигне основната цел на дисертацията – разработване и апробиране на теоретико-експериментален модел от методи за развитие на експресивна реч на чужд език при учениците от 4-ти клас.

Избраната методика на изследване създава много добра основа за постигане на поставената цел за разкриване на ползите от използването на интензивни методи, приложени в процеса на обучение по английски език и възможностите им за развитие на експресивната реч на учениците от четвърти клас, както и да се получи научно-практически отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

Трудът е с подчертано теоретико-аналитичен и практико-приложен характер. Докторантката компетентно съчетава теоретичния анализ с експерименталното изследване. Организацията и етапите на научно-изследователската работа отговарят на изискванията за такъв вид изследване. Езикът и стилът при интерпретиране на научните източници и на представяне на тезите и понятията е ясен и точен. Подготовката на докторантката и опитът ѝ в системата на образователната и възпитателната работа се е отразил положително в адекватното разработване на научно-изследователска концепция и постановка на изследвания проблем.

II. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

В проведеното изследване като основен акцент се открояват рамките на учебната програма по английски език за четвъртокласниците, където учителите имат възможност да използват различни подходи, стратегии и методи, които са подходящи за тази възраст и мотивация за учене на езика. Те имат за цел да стимулират индивидуалното развитие на учениците и да ги подкрепят в процеса на усвояване на английския език.

За да постигнат необходимите знания и компетенции по английски език, Мария Младенова приема, че учениците в четвърти клас трябва да бъдат обучавани чрез личностно ориентиран подход, който включва индивидуален и диференциран подход. Това позволява на учителите да развиват у

учениците базовата култура на личността, включително морални, естетически, физически и социални аспекти. От друга страна, развитието на творчески умения и независимо мислене у децата е от изключително значение. Затова, чрез интегрирано развитие на четирите езикови умения, с акцент върху говорните компетентности, учебният процес е желателно да се адаптира към възрастта и да се придържа към принципа за устно изпреварване.

Учениците не учат правила, а усвояват граматиката в процеса на изпълняване на упражненията и дейностите, учебните задачи са индивидуализирани и диференцирани, а основното ядро на лексикалните единици може да бъде и разширено, ако интересите и възможностите на учениците позволяват това. Изученият материал постоянно се включва в дейностите на децата чрез обичайни комуникационни ситуации, които отговарят на възрастта им. В първа глава Мария Младенова е заложила на анализа на теоретичните постановки на различни автори, системи, методики и пр.

Втора глава е посветена на теоретичните основи на изследването. Акцентира се върху проучване и анализ на учебното съдържание по английски език, държавните образователни изисквания, както и дизайн на научното изследване.

Относно трета глава – *параметрите на изследването*, оценката ми е положителна във връзка с постижението на Мария Младенова да систематизира изследователските си приоритети и да ги обвърже с адекватни методи за доказването на тяхната значимост в резултат от емпиричните анализи в практико-приложен план. Докторантката използва комплексна методика за проучване и оформяне визията за поставения за проучване проблем, както и аналитично представяне на резултатите.

В заключение резултатите от качествения и количествения анализ, както и заключението от допълнителната статистическа процедура са основания за извода, че са налице достатъчно важни доказателства за потвърждаване верността на хипотезата.

Дисертационният труд на Мария Младенова съответства на изискванията от Вътрешни правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски".

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

Рецензираният дисертационен труд представлява самостоятелно научно-практическо изследване, актуално и значимо за педагогическата теория и практика. Дисертацията има следните важни приноси: изведени са в структурирана методика интензивни методи за обучение по английски език в началните класове, които положително влияят на развитието на експресивната реч на учениците; педагогическата технология допринася за подобряване на комуникативните умения у учениците и подкрепя експресивната им реч; анкетната карта за самооценка на учителите е полезен ресурс и др.

IV. Публикации, свързани с дисертационния труд

Докторантката е приложила 3 броя публикации в пълен текст, публикувани в сборници от научни и практически конференции, които отразяват научните ѝ интереси и отговарят на изискванията за представяне.

Публикациите на Мария Руменова Младенова съответстват на количественото изискване от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски". Отразяват съществени страни от съдържанието на дисертацията и съдействат за популяризиране на резултатите от научното изследване.

Научната самооценка за приносите отразява адекватно постиженията на докторантката и съм съгласна с изведените от авторката научни приноси.

V. Автореферат

Авторефератът обективно отразява съдържанието на дисертационния труд и е изготвен структурно в съответствие с изискванията.

VI. Критични бележки и препоръки

Желателно е постиженията на Мария Младенова да бъдат споделени с по-широка аудитория, тъй като докторантката е успяла да изведе конкретна визия по изследвания проблем, пречупена през призмата на практиката за творчески, субектно-ориентирани решения, свързани с чуждоезиковата компетентност на учениците от 4-ти клас.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за защита дисертационен труд съответства на изискванията за присъждане на образователната и научна степен "доктор". Научните приноси, експерименталната работа и научно-приложната значимост на

дисертационния труд дава основания да предложи на научно жури да вземе решение за присъждане на образователната и научна степен “доктор” на Мария Руменова Младенова.

03.03.2024 г.

Член на журито: . .

Проф. д.н. Мария Баева

SOUTH-WEST UNIVERSITY "Neofit Rilski"

OPINION

by Prof. Maria Kirilova Baeva, Ph.D., D.Sc.
SOFIA UNIVERSITY "St. Kliment Ohridski",
Faculty of Educational Studies and the Arts

of a dissertation for the award of the educational and scientific degree
"Doctor" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional
direction 1.2 Pedagogy, doctoral program "Theory of education and didactics
(Early foreign language learning)"

Author: MARIA RUMENOVA MLADENOVA

Topic: INTENSIVE METHODS FOR DEVELOPMENT OF EXPRESSIVE SPEECH IN
ENGLISH LANGUAGE LEARNING IN THE 4TH GRADE

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Ph.D. MARIANA BALABANOVA

*The opinion was prepared according to the order of the Rector of the
South-West University „Neofit Rilski“ No. 118 from the 19.01.2024.*

I. General characteristics of the dissertation work

The work is dedicated to a current and relatively new problem in the methodology of foreign language learning. The research is aimed at searching and experimenting in the conditions of the Bulgarian educational system of intensive methods for the development of expressive speech in the teaching of English in the 4th grade.

The research in the dissertation is scientifically sound and shows the knowledge of the main theoretical-experimental parameters on the subject.

Many and varied literary sources have been well studied and analyzed - theories, teaching methods, pedagogical practice, etc. The research shows the personal opinion and assessment of the doctoral student on all pedagogical and methodical problems.

The dissertation is in the volume of 250 standard pages with various applications. 118 sources in Bulgarian and Latin are indicated, including 18 Internet sources. The study is well illustrated with charts, tables, diagrams, images and figures.

The main focus of research and analysis is aimed at creating and experimentally testing intensive methods for the development of expressive speech in English language learning at school.

The hypothesis, aim and tasks of research are well formulated and structured. The research methodology is very well built and organized. It allows to achieve the main goal of the dissertation - development and testing of a theoretical-experimental model of methods for the development of expressive speech in a foreign language among 4th grade students.

The chosen research methodology creates a very good basis for achieving the set goal of revealing the benefits of using intensive methods applied in the English language learning process and their possibilities for developing the expressive speech of fourth-grade students, as well as to obtain scientific and practical answer to the tasks solved in the dissertation work.

The work has a markedly theoretical-analytical and practical-applied nature. The doctoral student competently combines theoretical analysis with experimental research. The organization and stages of the research work correspond to the requirements for this type of research. The language and style in interpreting the scientific sources and presenting theses and concepts is clear and precise. The preparation of the doctoral student and her experience in the system of educational work had a positive impact on the adequate development of a research concept and formulation of the researched problem.

II. Characterization and evaluation of the dissertation work and contributions

In the conducted research, the framework of the English language curriculum for fourth graders stands out as the main emphasis, where teachers have the opportunity to use different approaches, strategies and methods that are appropriate for this age and motivation for learning the language. They aim to stimulate the individual development of students and support them in the process of acquiring the English language.

In order to achieve the necessary knowledge and competences in English, Maria Mladenova accepts that students in the fourth grade must be taught through a person-oriented approach, which includes an individual and differentiated approach. This allows teachers to develop in students the basic culture of

personality, including moral, aesthetic, physical and social aspects. On the other hand, the development of creative skills and independent thinking in children is extremely important. Therefore, through the integrated development of the four language skills, with an emphasis on speaking competences, it is desirable to adapt the learning process to the age and adhere to the principle of oral preemption.

Students do not learn rules, but learn grammar in the process of performing the exercises and activities, the learning tasks are individualized and differentiated, and the basic core of lexical units can be expanded if the interests and capabilities of the students allow it. The studied material is constantly included in the children's activities through usual communication situations that correspond to their age.

In the first chapter, Maria Mladenova focused on the analysis of the theoretical statements of various authors, systems, methodologies, etc.

The second chapter is devoted to the theoretical foundations of the study. Emphasis is placed on research and analysis of English language learning content, state educational requirements, and research design.

Regarding the third chapter - the parameters of the research, my assessment is positive in connection with the achievement of Maria Mladenova to systematize her research priorities and link them with adequate methods for proving their significance as a result of the empirical analyzes in a practical-applied plan. The doctoral student uses a complex methodology for research and shaping the vision for the problem set for research, as well as analytical presentation of the results.

In conclusion, the results of the qualitative and quantitative analysis, as well as the conclusion of the additional statistical procedure, are grounds for the conclusion that there is enough important evidence to confirm the validity of the hypothesis. The dissertation work of Maria Mladenova corresponds to the requirements of the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the South-West University "Neofit Rilski".

III. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the dissertation work

The peer-reviewed dissertation is an independent scientific-practical study, relevant and significant for pedagogical theory and practice. The dissertation has

the following important contributions: in a structured methodology are presented intensive methods of teaching English in primary grades, which positively influence the development of students' expressive speech; pedagogical technology contributes to the improvement of students' communication skills and supports their expressive speech; the Teacher Self-Assessment Questionnaire is a useful resource, etc.

IV. Publications related to the dissertation

The author has attached 3 full-text publications published in proceedings of scientific and practical conferences that reflect her scientific interests and correspond to the submission requirements.

The publications of Maria Rumeno Mladenova correspond to the quantitative requirement of the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the South-West University „Neofit Rilski“. They reflect essential aspects of the content of the dissertation and contribute to the popularization of the results of the scientific research.

The scientific self-assessment of the contributions adequately reflects the achievements of the doctoral student and I agree with the scientific contributions made by the author.

V. Abstract

The abstract objectively reflects the content of the dissertation and is prepared structurally in accordance with the requirements.

VI. Critical notes and recommendations

It is desirable that the achievements of Maria Mladenova be shared with a wider audience, since the doctoral student has managed to derive a specific vision of the researched problem, refracted through the prism of practice for creative, subject-oriented solutions related to the foreign language competence of students of 4- you class.

CONCLUSION

The dissertation submitted for defense corresponds to the requirements for awarding the educational and scientific degree "doctor". The scientific

contributions, the experimental work and the scientific-applied significance of the dissertation give reasons to propose to a scientific jury to decide on awarding the educational and scientific degree "doctor" to Maria Rumenova Mladenova.

03/03/2024

Jury member:

Prof. Dr. Sc. Maria Baeva